

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT
Seksioni i Përgjithshëm

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 201601006/2

Tiranë __.__.2016

Lënda: *Rekomandojmë marrja e masave për përmirësimin e kushteve për mirërritjen e fëmijëve në Shtëpinë e Fëmijës 0-6 vjeç Durrës.*

Drejtuar: **Z.Vangjush DAKO**
Kryetar i Bashkisë

D U R R Ë S

Zj.Etleva BISHA
Drejtoreshë e Përgjithshme
Shërbimi Social Shtetëror

T I R A N Ë

I nderuar Z.Kryetar i Bashkisë,

E nderuar Zj.Drejtoreshë,

Në përmbushje të detyrave kushtetuese dhe ligjore në mbrojtje të të drejtave njerëzore të fëmijëve, Institucioni i Avokatit të Popullit ka hartuar planin e inspektimeve dhe po vijon punën për inspektimet në Qendrat publike të përkujdesit rezidencial të të miturve në të gjithë vendin.

Ky inspektim u krye në mbështetje të Ligjit nr.8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, ku parashikohet ndër të tjera se: "Avokati i Popullit ose persona të autorizuar prej tij kanë të drejtë të hyjnë në çdo kohë, pa kufizim apo autorizim paraprak, por duke vënë në dijeni titullarin e institucionit, në të gjitha institucionet e administratës publike, në azile dhe veçanërisht në shtëpi fëmije, si dhe në çdo vend tjetër ku ka të dhëna dhe çmon se ekziston mundësia e shkeljes së të drejtave dhe lirive të njeriut".

"Hyrja në të gjitha mjediset e mësipërme mund të bëhet si për të hetuar një ankesë, një kërkesë ose njoftim të caktuar, ashtu edhe me nismën e Avokatit të Popullit për qëllime inspektimi apo studimi. Avokati i Popullit në këto raste mund të marrë takim, të bisedojë në mënyrë konfidenciale e pa praninë e personave zyrtarë me cilindo person që ndodhet apo mbahet në këto mjedise".

Në këtë kuadër, më datë 05.05.2016, u krye inspektimi i Shtëpisë së Foshnjës 0-6 vjeç Durrës. Në përbërje të grupit inspektues bënë pjesë ndihmëskomisionerët I. Papagjika, J.Rustemi, A. Alibali dhe O. Brati. Objekti i inspektimit ishin kushtet, trajtimi dhe niveli i zbatimit të të drejtave dhe lirive themelore të fëmijëve rezidentë në këtë institucion. Fillimisht grupi i ekspertëve

kreu një takimin paraprak me drejtuesen e institucionit, e cila u shpreh e gatshëm për bashkëpunim në përmbushjen e qëllimit të inspektimit.

Gjatë vizitës inspektuese u këqyrën kushtet materiale në të cilat jetojnë këto fëmijë, ambientet e përbashkëta, dhomat e gjumit, tualetet, kuzhina, si dhe dokumentacioni i mbajtur nga stafi i institucionit në lidhje me aktivitetet që zhvillohen për këta fëmijë, kartelat mjekësore, dosjet psiko-sociale, shkollimi dhe edukimi i tyre. Gjithashtu, nëpërmjet bisedave dhe intervistave konfidenciale me fëmijët e grup-moshave të ndryshme, grupi inspektues u ndal veçanërisht në mbledhjen e të dhënave lidhur me trajtimin e tyre nga ana e stafit të këtij institucioni.

Konkretisht, pas inspektimit që përfaqësues të Institucionit tonë, kanë kryer në Shtëpinë e Foshnjës 0-6 Durrës, dhe në takimin e bërë me drejtuesin e këtij institucioni, u informuam se aty trajtoheshin fëmijë nga mosha 0-6 vjeç, gjithashtu kryen edhe rolin e Qendrës Ditore.

Aktualisht nga 19 fëmijë rezidenciale që kishte gjithsej, 5 prej tyre janë në proces birësimi. Nuk ka jetim biologjik por fëmijë të braktisur nga familje me probleme sociale. Si Qendër Ditore trajton 27 fëmijë (5 fëmijë të moshës 6 vjeç; 11 fëmijë të moshës 5 vjeç; 10 fëmijë të moshës 4 vjeç), ndërkohë që kapaciteti është 25 fëmijë, pra me frekuentim ditor kryesisht nga familje me probleme ekonomike e për të cilët vendoset nga pushteti vendor frekuentimi i këtij Institucioni. Fëmijët rezidenciale janë gjithsej 19 fëmijë ndërkohë që kapaciteti është 20 fëmijë për të treja shtëpitë-familjet. 2 shtëpi-familje janë në Shkozë, Durrës dhe 1 shtëpi-familje në Durrës. Një nga shtëpitë e Shkozës funksionon vetëm si Qendër Ditore Komunitare dhe nuk ka fëmijë rezidenciale për shkak të rikonstruksionit të godinës që po bëhet nga ana e donatorëve të ndryshëm si Vodafone Albania, Megatek, Alfabank etj. Projekti anglez i këtyre qendrave ka qenë shtëpia në lagjen nr 14 në Shkozë të funksiononte si Qendër Ditore Komunitare dhe dy shtëpitë e tjera si shtëpi-familje me kapacitet 7+2, të ndarë sipas grupmoshave të fëmijëve. Aktualisht Shtëpiza e Shkozës ka 9 fëmijë (3 me interesim dhe 6 pa interesim), mosha e fëmijëve është 1 fëmijë 9 muajsh; 5 fëmijë 1 vjeç; 3 fëmijë 2 vjeç; si dhe Shtëpiza Durrës ka 10 fëmijë (8 me interesim dhe 2 pa interesim), mosha e tyre është 3 fëmijë 1 vjeç; 4 fëmijë 2 vjeç; 1 fëmijë 3 vjeç; 2 fëmijë 4 vjeç.

Ky Institucion ka varësi të dyfishtë: nga Bashkia Durrës, e cila emëron stafin dhe nga Shërbimi Social Shtetëror i Ministrisë së Mirëqënies Sociale dhe Rinisë, që akordon fonde nga buxheti i shtetit si dhe donacione.

Personeli i këtij Institucioni përbëhet nga 27 punonjës nga të cilët:

1 drejtues, 1 financiar, 1 përgjegjës sektori social, 1 specialistë sektori social, 17 kujdestarë (nga të cilët 2 me arsim të lartë dhe 15 me arsim të mesëm 1 nga kujdestarët kryente rolin e infermierit), 2 kuzhinier, 1 magazinier, 1 punëtor mirëmbajtje, dhe 1 sanitar, 1 mjek part-time, që paraqitet në qendër çdo ditë nga 2 orë. Gjithashtu me problemet psiko-sociale merren vetëm 2 punonjës social.

Ngrohja e fëmijëve në këtë qendër realizohet me kondicionerë, ngrohëse. Kuota ditore ushqimore, për fëmijët rezidenciale ishte 290 lekë në muaj për fëmijët 0-3 vjeç dhe 300 lekë në muaj për fëmijët 3-6 vjeç. Përsa i përket zbatimit të rreziqeve që mund të vijnë nga rastet e emergjencave civile, rezultoi që nga Bashkia Durrës janë trajnuar drejtuesi i qendrës dhe punonjësi social, lidhur me abuzimin seksual e fizik, por ka munguar trajnimi i stafit. Gjatë inspektimit u evidentuan edhe probleme në lidhje me kontrollin e masave të mbrojtjes nga

zjarri dhe shpërthimi. Stafii ishte i patrainuar, bombolat e zjarrëfikseve të pakolauduara, ashtu sikurse edhe bombolat e gazit që përdoren për gatim.

Në ambientet e Institucionit ishin të afishuara të drejtat e fëmijëve, dhe ekzistonte kutia e ankesave e cila ishte pa çelës dhe jashtë funksionit pasi nuk ishte përdorur asnjëherë nga ish drejtuesja e qendrës apo përfaqësuesja e sektorit social të Bashkisë Durrës. Fëmijët vizitoheshin dhe takoheshin rregullisht nga të afërmit duke u monitoruar nga personeli i qendrës, duke bërë shënimin përkatës në librin e takimeve.

Monitorimi i standarteve në këtë qendër kryhej nga Shërbimi Social Shtetëror, Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Sociale, si dhe inspektime nga Bashkia Durrës.

Organika e këtij institucioni për sektorin e kujdesit shëndetësor ishte e plotësuar me një mjekë me kohë të pjesshme, neuropediatre në spitalin rajonal Durrës, por mungonte ndihmës mjekja.

Të gjithë fëmijët ishin të pajisur me kartela vaksinimi dhe karta shëndeti. Vaksinimi i fëmijëve në këtë institucion kryhej rregullisht sipas kalendarit të vaksinave dhe grup moshave të përcaktuara në të.

Në këtë institucion ndodheshin 3 fëmijë që mjekoheshin për Rhinit alergjik, mjekimi e të cilëve, por edhe e të gjithë fëmijëve që herë pas here kishin nevojë për trajtim medikamentoz, nuk zbatoheshin me receta të rimbursueshme, por ilaçet siguroheshin me anë të një fondi financiar të posaçëm të institucionit të planifikuar në çdo fillim viti.

Kontrollet periodike mjekësore kryheshin rregullisht, si dhe ecuria e zhvillimit psikomotorë të fëmijëve ishte e dokumentuar.

Theksojmë problematikat e mëposhtme shqetësuese:

- 1- Procesi i transferimit të fëmijëve nga një institucion në një tjetër sipas kriterëve të moshës për trajtim, nuk shoqërohej edhe me transferimin e fondit përkatës për secilin fëmijë.
- 2- Mungesa e personelit me kujdestarë në Shtëpizën Durrës e cila sillte si pasojë moskontrollin e fëmijëve në këtë Shtëpizë. Konkretisht 10 fëmijët që ishin të moshave të ndryshme monitoroheshin nga ora 8.00-16.00 vetëm nga një kujdestar, duke bërë që këta fëmijë të ishin të ekspozuar ndaj dhunës fizike dhe psiqike të ushtruar nga punonjësit e këtij institucioni, ashtu sikurse edhe ka ndodhur pikërisht në këtë shtëpi-familje nga kujdestarja e këtij institucioni. Gjatë inspektimit u vu re se shumë prej fëmijëve ndodheshin në katin e parë të shtëpisë kurse katër fëmijë të tjerë ishin në dhomat e gjumit të katit të dytë duke qarë, por kujdestarja e kishte të pamundur ti ofronte shërbim këtyre fëmijëve pasi ishte duke ushqyer fëmijët e tjerë në katin e parë të shtëpisë.
- 3- Gjatë inspektimit u evidentuan probleme në lidhje me kontrollin e masave të mbrojtjes nga zjarri dhe shpërthimi. Stafii ishte i patrainuar, bombolat e zjarrëfikseve të pakolauduara, ashtu sikurse edhe bombolat e gazit që përdoren për gatim. Në të tre objektet hapësira përreth lejon kalimin e mjeteve të zjarrëfikseve, por mungojnë dedektorët e tymit dhe sensorët e gazit në kuzhinë si dhe mungonte sinjalistika e duhur.

- 4- Grupmoshat që jetojnë në këtë institucion rezidencial e kanë shumë të nevojshme praninë edhe të një ndihmësmjeku, gjë e cila është kërkuar edhe në SHSSH, për tu shtuar në organikë.
- 5- Kutia e ankesave ishte pa çelës dhe jashtë funksionit, pasi nuk ishte përdorur asnjëherë nga ish drejtuesja e qendrës apo përfaqësuesja e sektorit social të Bashkisë Durrës.
- 6- Mungesa e trainimeve për stafin nga ana e SHSSH.
- 7- Në të tre shtëpi-familjet nuk ka roje objekti pasi nuk është e parashikuar në organikën e miratuar të kësaj qendre. Këtë shërbim e kryejnë vetë punonjësit e qendrës.
- 8- Dy shtëpi-familjet ku qëndrojnë aktualisht fëmijët rezidencialë janë të amortizuara krejtësisht, ka lagështirë duke mos ofruar një shërbim më të mirë për një jetesë sa më të shëndetshme.
- 9- Kati i dytë Qendrës Ditore Komunitare në lagjen 14 Shkozë, Durrës është riparuar nga Ambasada Italiane, dhe Vodafone Albania do të kryejë aredimitin e ambienteve të brendshme, ndërsa kati i tretë i kësaj godine është i pabanueshëm dhe jo i përshtatshëm për jetesën e këtyre fëmijëve. Drejtuesja e kësaj qendre na përcolli shqetësimin e vijnësisë së këtij projekti jo vetëm nga donatorët e huaj, por edhe nga Bashkia Durrës dhe Shërbimi Social Shtetëror në funksion të kthimit në shtëpi-familje, të këtyre ambjenteve.

Avokati i Popullit gjykon se krijimi i kushteve të përshtatshme të jetës e zhvillimit të këtyre fëmijëve duhet të jetë i një rëndësie të veçantë, nisur dhe nga parimi i interesit më të lartë të fëmijës. Kjo në funksion të garantimit të rritjes së tyre me dinjitet e në mënyrën më të mirë të mundshme, duke gëzuar plotësisht të drejtat e tyre themelore.

Sa më lart megjithëse në kuadrin e decentralizimit të shërbimeve shoqërore për vetë kushtet e këtij Institucioni e për t'iu përgjigjur sa më mirë nevojave të mirërritjes, mirëedukimit e zhvillimit të këtyre fëmijëve po ju drejtohem bashkarisht si Bashkisë ashtu dhe Shërbimit Social Shtetëror.

Në mënyrë që ky institucion i përkujdesit publik rezidencial për fëmijët të plotësojë standartet e shërbimit të përkujdesit shoqëror në Institucionet Rezidenciale, në mbështetje të pikës 3 të nenit 63 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë ku thuhet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”*,

R E K O M A N D O J M Ë

Marrjen e masave për:

-Rikonstrukcionin total të Qendrës Ditore Komunitare në lagjen 14 Shkozë, Durrës me qëllim të kthimit në shtëpi-familje, të këtyre ambjenteve.

-Shtimin në organikë me kujdestarë në Shtëpizën Durrës

-Shtimin në organikë me ndihmës/mjek, me roje objekti.

-Kolaudimin e të gjitha bombolave të mbrojtjes nga zjarri si dhe trajnimi i stafit për përdorimin e tyre.

-Kolaudimi i bombolave të gazit që përdoren për gatim, pasi përbëjnë rrezik si për fëmijët ashtu edhe për stafin e institucionit.

- Transferimin e fondit përkatës për secilin fëmijë kur kalon nga Shtëpia e Foshnjës në Shtëpinë e Fëmijës.

-Vendosjen e çelësit në kutinë e ankesave.

-Kryerjen e trajnimeve për stafin.

Në përputhje me nenin 22, të Ligjit Nr.8454 datë 04.02.1999 "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar ku përcaktohet se:

"Organet të cilave Avokati i Popullit u ka drejtuar një rekomandim, duhet ta shqyrtojnë rekomandimin dhe të kthejnë përgjigje brenda 30 ditësh nga data e dërgimit të rekomandimit",

Lutemi ta shqyrtoni dhe të na vini në dijeni për qëndrimin Tuaj ndaj këtij rekomandimi.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe në vijimësinë e bashkëpunimit në funksion të garantimit të interesit më të lartë të fëmijëve.

K O M I S I O N E R I

Ermir KAPEDANI